

Ганна Ортіна,

д. наук з держ. упр. доцент.

Таврійський державний агротехнологічний університет (м. Мелітополь)

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ДЕРЕВА ЦІЛЕЙ В АНТИКРИЗОВІЙ СТРАТЕГІЇ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

У сучасних умовах, що характеризуються зростанням взаємодії національних економік, найвищими темпами НТП і загостренням конкурентної боротьби, яка не визнає більш національних рамок, ефективний розвиток національної економіки неможливо без переходу до відкритого міжнародного спілкування і вбудовуванню в глобальні світогосподарські процеси з метою прориву до повноправної участі у формуванні і розподілі світового доходу. Однак отримання позитивних ефектів від глобалізації вимагає планомірного формування переваг, які дадуть змогу Україні переміститися з периферійної області в центр глобального економічного простору. Причому ця проблема може бути вирішена не тільки за рахунок конкурентних переваг, заснованих на наявності ємних ринків і дешевих ресурсів. Значні можливості закладені у використанні накопиченого наукового потенціалу.

Сформована ситуація сприяє пошуку нових засобів і методів захисту національних інтересів, шляхів підвищення конкурентоспроможності економіки перед обличчям консолідованої сили провідних держав, міжнародних економічних інститутів, потужних транснаціональних організацій. Виникає необхідність змінити сам підхід до організації національного господарства, виходячи зі сформованих світогосподарських тенденцій.

На основі вищевикладеного можна сформувати орієнтовну структуру «дерева цілей», яке має бути покладене в основу антикризової стратегії у реальному секторі економіки. Генеральною метою (вершиною «дерева цілей») є підвищення конкурентоспроможності продукції і технічного рівня реального сектора економіки, забезпечення виходу інноваційної продукції і високих технологій на внутрішній і зовнішній ринок, заміщення імпоротної продукції і перехід суб'єктів господарювання на основі інноваційного активного виробництва в стадію стійкого зростання.

Цілями другого рівня є більш детальні показники, які декомпонують цілі першого рівня:

- забезпечення випереджаючого зростання виробництва продукції переробних галузей у порівнянні з видобувними галузями, розробка нових видів продукції, технологій, матеріалів, використання наявного науково-технічного доробку і нових результатів фундаментальних і прикладних досліджень;
- формування конкурентного середовища, створення рівних умов економічної діяльності;
- стимулювання економічного зростання через підтримку заходів з імпортозаміщення;
- сприяння створенню кредитних і лізингових інститутів, спрямованих на підтримку експорту і освоєння нових сегментів внутрішнього ринку;
- забезпечення прозорості процедур кредитування з боку органів державної влади, їх конкурсний характер;
- модернізація виробничих ланок і окремих технологій;
- посилення технічного контролю та впровадження сучасних систем якості, сертифікації продукції;
- розвиток технології подвійного призначення, які містять технології одержання нових матеріалів, інформаційні технології, високопродуктивне промислове обладнання, обладнання для захисту навколишнього середовища.

Аналіз, досягнення антикризових стратегічних цілей вимагає фундаментальних змін в

масштабах і структурі суспільного виробництва, організації інноваційної діяльності, переходу від вектора розвитку, що базується на використанні природних ресурсів, до розвитку на основі знань та інформації. Ці зміни забезпечуються розробкою та проведенням цілеспрямованої системи заходів, серед яких:

1. Відмова від еволюційного шляху вирішення проблем і перехід до радикальної трансформації економіки, орієнтованої на досягнення параметрів функціонування провідних країн світу.

2. Чітке визначення національної економічної спеціалізації з урахуванням критеріїв вітчизняних переваг; комплексного підходу до розвитку основних і сполучених галузей і виробництв; досягнення необхідного рівня диверсифікації економічної діяльності; максимізації рівня доданої вартості та інноваційної орієнтації, а також згортання неефективних видів діяльності і мобілізація вивільнених ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку.

3. Перетворення інфраструктурної складової в державній політиці, правовій базі, системі освіти, економічних взаєминах підприємств та організацій, що здійснюють наукову і виробничу діяльність з метою створення повноцінної національної інноваційної системи та забезпечення умов її ефективного функціонування.

4. Удосконалення організаційної архітектури економіки в напрямі зрощування наукової та виробничо-збутової діяльності, підвищення ефективності ланцюжка створення закінченої цінності для споживача і зміцнення конкурентного потенціалу підприємств і організацій на світовому ринку, стимулювання ітераційних процесів в економіці з метою формування конкурентоспроможних структур, здатних протистояти впливу консолідованих зарубіжних виробників. Перехід від галузевого та регіонального до мережевого, кластерного принципу організації науково-виробничої діяльності з максимальним урахуванням можливостей створення власних і участі в чинних міжнародних мережах і спільнотах створення доданої вартості.

5. Підтримка розвитку підприємницької активності з боку інституційних і соціально-культурних перетворень. Забезпечення безпеки підприємницької діяльності, створення сприятливих умов для підприємств і організацій.

6. Використання геоекономічних технологій у вирішенні внутрішніх проблем соціально-економічного розвитку, забезпеченні доступу до ресурсів та ринків інших країн, потенціалу і компетенцій зарубіжних партнерів, активної участі у процесах транснаціоналізації та регіоналізації інноваційної, виробничо-збутової і фінансової сфер, прориву до виробництва та розподілення світового доходу.

Вищенаведене дає змогу зробити висновок про те, що вирішення проблем щодо розробки антикризової стратегії України є складним і багатоетапним процесом, який може бути здійснений тільки за допомогою розробки та реалізації ряду взаємопов'язаних стратегій розвитку.

Літературні джерела

1. Застрожнікова І. В. Формування понятійного апарату державного управління аграрним сектором // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2010. – №. 2.
2. Застрожнікова І. В. Обґрунтування пріоритетів державної аграрної політики // Економіка та держава. – 2010. – №. 6. – С. 117-118.
3. Олексенко Р. І. Політика забезпечення конкурентоспроможності України на світовому продовольчому ринку в умовах глобалізації: тенденції та перспективи / Р. І. Олексенко. – Мелітополь: Колор Принт, 2011. – 200 с.
4. Oleksenko R. Форми впливу глобалізації на модифікацію державної політики забезпечення конкурентоспроможності (соціально-філософський аналіз) / R. Oleksenko, V. Molodychenko // Transformacja środowiska międzynarodowego i jego wielowymiarowość / R.

Kordonski, A. Kordonska, D. Kamilewicz-Rucińska (red.). – Т. 5. – Lwów - Olsztyn: Lwowski Uniwersytet Narodowyim. Iwana Franki, 2017. – S. 15–26.

5. Ортіна Г. В. Напрями розвитку корпоративного управління реальним сектором економіки в умовах подолання наслідків кризових явищ // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – №. 15. – С. 25-27.

6. Ортіна Г. В. Структурна перебудова промислового комплексу як напрям антикризової стратегії розвитку реального сектору економіки // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – №. 13-14. – С. 26-29.

7. Ортіна Г. В. Формування збалансованої стратегії реального сектору економіки на основі інноваційної моделі розвитку // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – №. 13. – С. 59-62.

8. Ортіна Г. В. Формування та реалізація цільової стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку реального сектора економіки // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – №. 15. – С. 25-27.